

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, מ.ל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אכנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראל • צלמי-מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אבינדר • הפצה: גר"מ בע"מ • גלופות: צינגרופריה "כספי" בע"מ.

קיא קי

צדום המערכת, שלמה סתר, לא יצא מכליו מרוב שימחה, כאשר הודעתו לו טלפונית על המשמה המוטלת עליו.

עבודתם של צלמי-המערכת מפרכת אולי יותר ממלאכתם של הכתבים. לעיתים קרובות חייבים לעבוד בעת ובעונה אחת עם כמה כתבים, כדי להספיק לעשות זאת הם חייבים להקפיד על לוח-זמנים מדויק, להתרוצץ מקצה אחד של העיר אל הקצה השני, לצלם לפעמים תוך שעה אחת, גם הלוויה וגם תצוגת-אופנה. אחרי שהם מסיימים את הצילומים עליו הם להסתגר במעבדה, כדי להזדרז לפתח ולהדפיס את תמונותיהם מהר ככל האפשר. אין לקנא בהם. יומם אינו יום ויללם אינו לילה. רק אהבה אי-קרקע למיקצועם וריאזיות מיוחדת במינה מאפשרים להם להחזיק מעמד בקצב הזה.

מה שאינו אהוב במיוחד על צלמי-עיתונות ותיקים, הוא להתלוות לכתבים מתחילים. הצלם מבקש בדרך כלל מהכתב, שאליו הוא נלווה, לדעת במדויק את נושא כתבתו ואת פרטיה, על מנת שיוכל לצלם את הצילומים המתאימים. כתבים מתחילים מתקשים לעשות זאת, והצלם הנלווה אליהם הם נוהג כאומנת קיצת-רוח.

זו היתה תגובתו של שלמה סתר, כשר הודעתו לו שעליו לצאת עם כתבת חדשה בעיתון, לכתבה בכפר הטבעונים אמירים שבגליל. הוא רצה לדעת בדיוק למה דרושה הכתבה, ואם לא כדאי יותר שהכתבת תיסע לאמירים בגפה, שכן ממילא אין כל ביטחון שכתבתה תודפס בעיתון. לבסוף קיבל על עצמו את הדיון, כמי שכפאו שד, "אוקיי", אמר, "שהיא תטלפן אלי ואנחנו כבר נקבע משהו".

הכנת את הכתבת לקראת פגישתה עם שלמה, שאותו לא ראתה מעודה, הוא קצת עצבני, מהעבודה, אבל הוא בחור טוב, אמרתי לכרמלה חיימון, עובדת סוציאלית במיקצועה. כרמלה, תושבת פתח-תיקוה, הגיעה אלינו, כמו רבים אחרים העוסקים במיקצועות שונים, כדי לנסות כוחה בעיתונות. הטלנו עליה כמה משימות, לניסיון. התוצאה היתה מפתיעה למדי. כמי שלא היה לה מושג קודם כלשהו בעבודה עיתונאית, היא הביאה כמה תחקירי רים עיתונאיים מעמיקים וציניים, שאף עיתונאי ותיק לא היה מתבייש בהם. כזאת היתה כתבתה על תוכנית החינוך המיני המונבצעת בבתי-הספר היסודיים בישראל (העולם הזה 2143) וכזאת היתה גם כתבתה על הנעשה בתחום החינוך לילדים אוטיסטיים במדינה (העולם הזה 2166).

לכפר הטבעונים אמירים אמורה היתה כרמלה לצאת, כדי לבחון מקרוב את המילחמה הניטשת שם בין הצמחוניים והטבעוניים מצד אחד, לבין אוכלי הבשר המתגוררים בכפר, מן הצד השני. שלמה סתר היה צריך להתלוות אליה בנסיעה זו. קשה לומר שהוא הגיב כגיטלמן מושלם כאשר התקשרה אליו כרמלה בטלפון. היא התגוררה בפתח-תיקוה, הוא בכפר-סבא. כרמלה העזה להציע, שהצלם יאסוף אותה מביתה. אבל הוא לא סבר, כנראה, שזאת

כלל, בכל הרומנים הגולדים במערכת, איבד העולם הזה את שניהם. מה שלא מונע מאיתנו, כמובן, לאחל להם הרבה מזל טוב ואשר בחייהם המשותפים.

הגבר המצליח

המנהיג הנמרץ

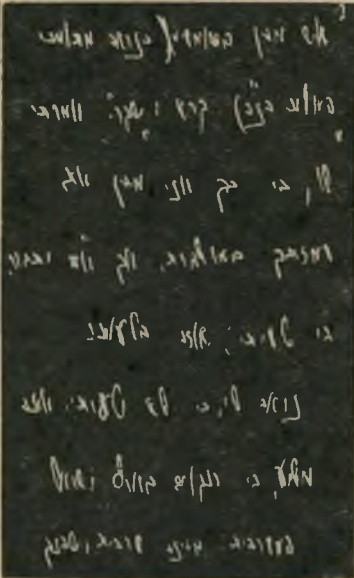
ההאיש אינו מצליח לגמרי לשלוט בכליו. הוא מאד תקיף ונמרץ, אך הכפייה העצמית השרירותית היא רבה מדי. יש והלחץ או הגודל יורדים באופן פיתאומי. חוסר-אונים משתלט עליו. יש לגבר התקיף הזה בהחלט רגעים של חולשת-הרצון וחולשת-הדעת...

זהו קטע הלכות מתוך תיאור אישיותו של ראש-הממשלה, מנחם בגין. היום לא צריך להיות רופא או פסיכולוג, כדי לקבוע איפיון זה באישיותו. כל הדיט, אפילו מבין מעריציו המושבעים של מנהיג תנועת חרות, עומד על הסתירה הבולטת לעין, שבין תקיפותו, כביכול, של בגין לבין תקופות האפאתיה וחוסר-האונים המשתל-טות עליו. שרבים אפילו אינם יודעים כיצד להסבירו.

אולם הניתוח שבראש קטע זה לא נעשה עתה. הוא נערך לפני שמונה שנים בדיוק, בידי אדם שלא ידע כלל שהוא מנתח את אישיותו של מנחם בגין.

בסוף שנת 1971 פירסם העולם הזה סידרה מאלפת — האמת על המנהיגים — כפי שהיא מתגלה מתוך כתבי-ידם. הגשנו לאחד הגרפולוגים הידועים ביותר במדינה — שביקש לשמור על עילום-שם והזדהה בפסבדונים "ברוך שמאי" — כתבי-יד של אישי-ציבור נודעים. ביקשנו שינתח, על סמך השורות המעטות שהונחו בפניו, את אישיותם של הכותבים, מבלי שנאמר לו דבר על זהותם, מלבד גילם ומינם. הפתק הראשון שנמסר לניתוחו של הגרפולוג, שביקש להסוות את זהותו, כדי שיוכל להתבטא בחופשיות גמורה, היה בכתב ידו של בגין, או מנהיג האופוזיציה בכנסת. היה זה פתק שכתב בגין לח"כ אורי אבנרי, באחת מישיבות הכנסת, ושבו

הגיב על עניין שהיה שגוי במחלוקת ביניהם. מבלי לדעת את זהות הכותב, קבע הגרפולוג, על סמך כתב-ידו של מנחם בגין, בין השאר את הדברים הבאים: "הכותב הוא אדם המכוון הופעתו לפי דמות מנחה של גבר חזק, אשר הוא רוצה להידמות לו... האיש רחוק מלהיות עיקבי, כפי שהיה רוצה להיות. הוא מנסה מאד לדחוס את הליכותיו לתוך איזה דפוס מוכן מראש:

כתב-היד של בגין חולשת-דעת

הדמות של הגבר הגברי המצליח, המנהיג הנמרץ. אך מצב-רוח תזוים מזויים אותו ימינה ושמאלה, מבלי שירצה בכך באופן מכוון, וזה גם די מקשה על אלה הצריכים לעבוד במחיצתו...

"הוא שולט בעצמו במידה מספקת ומנסה לא להיות מושפע יתר-על-המידה מהלכיו-רוח אלה, עד כדי הפכפכנות ואי-עקביות. אך שליטה זו בנסיותיו נבנית במחיר פגיעה מסיימת בטבעיות ובגמישות דרכי תגובתו. האיש הציבורי והאיש הטבעי אינם חר-פפים... יש לו רגעים של אפיסת כוחות... הכותב אינו יודע ליהנות מהחיים במידה מספקת, אינו יודע לעשות אתנחתא במא-מציו. לכן, באופן פיתאומי, במקום ובשעה בלתי צפויים, יורדים הכוחות, וכמובן שזה עשוי להיות בעוכרי מדיניותו...

"באישיות מורכבת זו יש גם קווים נוספים. הוא בהיר וברור בדרך כלל, אך יש גם רגעים של איבהירות. זו יכולה להיות איבהירות טבעית של המחשבה, הבחירה לרוב, וזה יכול להיות גם ערפל דיפלומטי... הוא עומד על שלו בעקשנות, ולא תמיד בחוכמה. למרות שהוא ביסודו איש אמת, מאד לא נוח לו להודות בשגגה אותיו. לזה דרושה גדולה אנושית, שאליה אין הכותב מגיע."

הדברים פורסמו לפני שמונה שנים (העולם הזה 1777), יחד עם ניתוח כתבי-ידם של אישים אחרים, שגם זהותם לא היתה ידועה לגרפולוג. באותה תקופה הפגיעה הצלחתו של הגרפולוג, לזהות בכתב-ידו של בגין כי הוא "מכוון הופעתו לפי דמות מנחה של גבר חזק, אשר הוא רוצה להידמות לו", פחות ברורות היו קביעותיו של הגרפולוג בדבר חולשת-הרצון וחולשת-הדעת הפוקדים אישיות נמרצת זו. צד זה באישיותו של מנחם בגין לא היה מוכר אז לציבור.

כיום, כשיש המנסים לייחס תופעות אלה למחלותיו של ראש-הממשלה, מעניין לגלות כי הגרפולוג הצליח לאתרו עוד בתקופה שבריאותו של מנחם בגין לא נפגמה. במוסדות רבים מקובל כיום לבקש חוות-דעת של גרפולוג על אישיותם של מועמדי מדים לתפקידים ומישרות שונות, לפני שמקבלים אותם לעבודה. כדי למנוע הפת-עות, כדאי היה, אולי, לבקש חוות-דעת גרפולוגית כזו גם לגבי מועמדים לתפקיד ראש-ממשלה. זוהי מישרה שבודאי אינה נופלת בחשיבותה מזו של מהנדס-תחזוקה במפעל לייצור מקררים, או נקבנית דיסק-טים במפעל מחשבים.

שלמה סתר וזכרמה חיימון בחתונתם פרי יום עבודה משותף אחד

העולם הזה